

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ САНАЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Рекова Н. Ю., Андрущенко О. Ю.

Статья посвящена анализу методических подходов к оценке санационной способности предприятий. Предлагается авторское определение организационно-аналитического обеспечения санационной способности. Сделан вывод о том, что рассматривать санационную способность необходимо как совокупность текущей оценки способности предприятия к выживанию и целесообразности развития в будущем. Целесообразность развития определяется в большинстве качественными показателями, возможность финансового оздоровления – количественным выражением санационного потенциала, а для этого нужно учесть ключевые элементы потенциала, их количественные характеристики.

Стаття присвячена аналізу методичних підходів до оцінки санаційної спроможності підприємств. Пропонується авторське визначення організаційно-аналітичного забезпечення санаційної спроможності. Зроблено висновок про те, що розглядати санаційну спроможність необхідно як сукупність поточної оцінки здатності підприємства до виживання та доцільності розвитку у майбутньому. Доцільність розвитку визначається в більшості якісними показниками, можливість фінансового оздоровлення – кількісним вираженням санаційного потенціалу, а для цього слід врахувати ключові елементи потенціалу, їх кількісні характеристики.

The article is dedicated to analysis methodical approach to estimation sanation abilities an enterprise. It is offered author's determination organizing-analytical provision to sanation abilities. Conclusion is made about to consider the sanation ability necessary as collection of the current estimation to abilities of the enterprise to survival and practicability of the development in the future. Practicability of the development is defined in majority qualitative factor, possibility of financial recovery – a quantitative expression sanation potential, but for this it is necessary to take into account the key elements of the potential, their quantitative features.

Рекова Н. Ю.

д-р экон. наук, проф. ДонГУУ
nata-rekova@yandex.ru

Андрущенко Е. Ю.

аспирант ДонГУУ
alena133@rambler.ru

УДК 65.016

Рекова Н. Ю., Андрущенко О. Ю.

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ САНАЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Рішення щодо проведення санації або ліквідації приймається під впливом багатьох факторів, серед яких законодавчі аспекти, погодження кредиторів, наявність санаторів та ін. Але головним фактором є достатній рівень санаційної спроможності. Оцінка санаційної спроможності є досить складною і погано дослідженою тематикою, враховуючи, що саме термін «санаційна спроможність» введено доволі нещодавно, немає єдиних підходів до її визначення. Окремі аспекти оцінки санаційної спроможності розроблені Міністерством економіки, Агентством з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій. та здійснюється на основі використання комплексних методик.

Питання оцінки санаційної спроможності розглядаються в працях Передерієвої С. О., Терещенко О. О., Багацької К. В., Білоконь Т. М., Бурлака Ю. М., Грешко Р. І., Соломянової-Кирильчук К. О., Булович Т. В. [1–8]. Але погляди науковців як на суть санаційної спроможності, так на її оцінку доволі суперечливі, у зв'язку з чим необхідне комплексне дослідження зазначеної проблеми.

Метою статті є аналіз підходів до оцінки санаційної спроможності підприємства, виявлення її існуючих недоліків та визначення авторського бачення організаційно-аналітичного забезпечення санаційної спроможності.

У практичній діяльності, санатори, як правило, для оцінки санаційної спроможності використовують наступні методики:

1) відповідно до Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства (у редакції наказу Міністерства економіки України від 26.10.2010 № 1361) розраховуються наступні показники:

- стан фінансово-господарської діяльності підприємства, структура його балансу (задовільна чи незадовільна) та обґрунтованість визнання підприємства неплатоспроможним;
- тенденції щодо динаміки основних показників ефективності діяльності підприємства;
- можливість використання санаційних процедур для поліпшення фінансово-господарського стану підприємства та виведення його з неплатоспроможного стану;
- наявність економічних ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства.

Згідно з Методичними рекомендаціями щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, які є офіційно обов'язковими в Україні для використання, ознаки критичної неплатоспроможності, що відповідають фінансовому стану потенційного банкрутства, виникають у разі, коли на початку і наприкінці звітного кварталу наявні ознаки поточної неплатоспроможності, а коефіцієнт покриття і коефіцієнт забезпечення власними засобами наприкінці звітного кварталу менші за їхні нормативні значення – 1,0 та 0,1 відповідно. Якщо наприкінці звітного кварталу хоча б один із зазначених коефіцієнтів перевищує його нормативне значення або протягом звітного кварталу спостерігається їх зростання, перевага надається позасудовим заходам відновлення платоспроможності боржника або його санації в процесі провадження справи про банкрутство [9, р. III п.3.4];

2) відповідно до Порядку проведення оцінки фінансового стану бенефіціара та визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій (у редакції наказу Міністерства фінансів України

від 22.10.2009 № 1234 (z1093-09)). Інтегральний показник фінансового стану бенефіціара обчислюється з використанням дискримінантних моделей. Вибір моделі залежить від виду діяльності бенефіціара

До комплексних методик можна також віднести нову методику діагностики банкрутства українських підприємств, що враховує вимоги вітчизняного законодавства [10]. За цією методикою при оцінюванні ймовірності банкрутства пропонується розраховувати такі показники:

- поточна платоспроможність (Tn);
- коефіцієнт забезпечення власними коштами ($K_{забезн}$);
- коефіцієнт покриття (Kn);
- чистий прибуток ($П_{чист}$).

Методичні рекомендації розрізняють три ступені неплатоспроможності підприємства:

– поточну ($Tn < 0$; $K_{забезн} > 0,1$; $Kn > 1,5$; $П_{чист} > 0$), коли боржник неспроможний виконати свої грошові зобов'язання перед кредиторами, але його платоспроможність може бути відновлена;

– критичну ($Tn < 0$; $K_{забезн} < 0,1$; $Kn < 1,5$; $П_{чист} > 0$), яка відповідає фінансовому стану потенційного банкрута;

– надкритичну ($Tn < 0$; $K_{забезн} < 0,1$; $Kn < 1$; $П_{чист} < 0$), коли задоволення боржником вимог одного або кількох кредиторів призводить до неможливості виконати його грошові зобов'язання в повній мірі перед іншими кредиторами.

Віднесення конкретного підприємства до одного з трьох ступенів неплатоспроможності дозволяє оцінити його фінансовий стан, рівень платоспроможності і здатність самостійно здійснювати розрахунки по своїх грошових зобов'язаннях.

Суть цих методик полягає у формуванні логіко-математичного інструментарію для об'єктивного визначення різних аспектів фінансового стану та господарської діяльності боржника, а також для з'ясування можливостей подолання негативних явищ і розвитку підприємства в майбутньому. Відповідно до поширеної серед спеціалістів думки, санаційно спроможним визнається той господарський суб'єкт, який здатний:

– у короткостроковій перспективі покращити платоспроможність, досягнути задовільного рівня ліквідності та фінансової стійкості (незалежності), а також підвищити ефективність діяльності;

– у довгостроковій перспективі забезпечити зростання виробництва і продажу продукції, освоїти нові ринки (сегменти) за допомогою розширення номенклатури та асортименту продукції, наблизитися до реалізації стратегічних цілей, відображених у санаційній концепції підприємства [1].

Фахівці з питань оцінки - аудиторі, менеджери з криз можуть обирати з зазначених методик ту, що найбільше підходить для конкретних умов проведення санаційного аудиту. Проте офіційно в Україні обов'язковими для використання є Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затверджені Міністерством економіки України. Інші з наведених методик можуть застосовуватися відповідальними особами для поглиблення результатів, отриманих на основі розрахунків, за офіційними рекомендаціями. Різниця між вищеназваними методиками полягає в обсязі, глибині охоплення напрямів діяльності підприємства, що підлягають дослідженню.

Проте, необхідно визначити недоліки застосування Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства в якості оцінки санаційної спроможності підприємств. В них сфокусовано увагу лише на декількох важливих фінансових показниках, техніці їх розрахунку та оцінці ймовірного банкрутства. Ці рекомендації здебільшого призначені для використання в процесі провадження справи про банкрутство, до якого

залучаються судді, що не мають спеціальної економічної освіти. На основі спрощеного підходу, викладеного в рекомендаціях, їм легше прийняти рішення щодо господарського суб'єкта, справа якого подана до судового розгляду. Однак особа, яка несе відповідальність за долю підприємства, має бути впевнена в однозначності зроблених висновків щодо стану та можливостей розвитку (занепаду) суб'єкта господарювання. Тому потрібно комплексно та детально дослідити всі аспекти діяльності боржника, щоб не зробити помилки у прийнятті кінцевого рішення. Для цього бажано запросити, крім аудитора (менеджера з криз), інших висококваліфікованих експертів, які не зацікавлені у результатах провадження справи про банкрутство та можуть встановити факт відповідності(невідповідності) документальних свідчень (доказів) і висновків дійсному стану речей на підприємстві. Ці фахівці власним авторитетом підтверджують правильність позиції судді (суду) щодо винесення рішення у справі про банкрутство [1].

Однією із найбільш ґрунтовних методик, що використовується для визначення санаційної спроможності підприємства вважають методику, запропоновану Терещенко О. О. Вітчизняний вчений рекомендує визначати санаційну спроможність шляхом порівняння продисконтованої очікуваної вартості майбутніх активів підприємства за умови успішної санації з вартістю ліквідаційної маси. Санаційноспроможним підприємство буде тоді, коли продисконтована очікувана вартість майбутніх активів (за умови успішної санації) перевищуватиме вартість його ліквідаційної маси перед проведенням санації, кредитори матимуть змогу більшою мірою задовольнити свої вимоги після здійснення санаційних заходів, ніж при ліквідації [2, с. 76]. Сутність даної методики полягає у аналізі фінансово-господарської діяльності підприємства, що супроводжується визначенням його сильних та слабких сторін.

У процесі діагностики господарської діяльності суб'єкта господарювання значна увага приділяється наступним аспектам:

- аналізу виробничої структури підприємства;
- оцінюванню рівня існуючої технології виробництва;
- аналізу витрат на виробництво;
- аналізу основних засобів та амортизаційних відрахувань;
- аналізу показників праці.

Результати, отримані в процесі діагностики господарської діяльності підприємства дають можливість зробити висновки про забезпеченість, стан та ефективність використання основних факторів виробництва. Запропонована методика дозволяє комплексно оцінити фінансово-господарський стан підприємства, його позицію на ринку, визначити його можливість та загрози, сильні й слабкі сторони, проте, по-перше, вона є досить трудомісткою, вимагає значних витрат часу та високого рівня компетенції санатора, а тому є досить проблематичною у практичному її використанні. Окрім того, автором чітко не визначено критерії санаційної спроможності підприємства. Висновок про санаційну спроможність суб'єкта господарювання робиться тільки після оцінки його санаційної концепції, якщо ж вона відсутня, то зробити однозначний висновок практично не можливо.

Методика Терещенко О. О. стала основою для подальших наукових досліджень у даній сфері і отримала своє продовження у роботі Багацької К.В., яка запропонувала методику оцінки санаційної спроможності підприємств харчової та переробної промисловості, що ґрунтується на поєднанні кількісних та якісних способів фінансового аналізу, зокрема, розрахунку ключових фінансових коефіцієнтів в поєднанні зі СВОТ – аналізом якісних характеристик підприємства [3]. Для переведення якісних характеристик в кількісні запропоновано використовувати бальну шкалу оцінки, за допомогою якої можна визначити загальну суму сильних і слабких сторін, загроз і можливостей. Вибір фінансових показників зумовлений задачами санаційного аудиту, а також особливістю оцінки санаційної спроможності, яка полягає у тому, що аналізу підлягає підприємство-боржник, фінансове становище якого характеризується як нестійке. Запропонована методика носить галузевий характер, дозволяє

комплексно оцінити діяльність підприємства, за рахунок врахування кількісних та якісних показників, проте, використання СВОТ – аналізу носить у собі досить високий ризик суб'єктивності отриманого результату, що підсилюється необхідністю залучення експертів для оцінки можливостей та загроз підприємства.

Дещо схожою до попередньої є методика оцінки санаційної спроможності підприємств цукрової промисловості, запропонована Білоконь Т. М. [4]. У результаті досліджень, автором встановлено, що у процесі прийняття рішення про санацію або ліквідацію кредитори часто не мають інформації про фінансово-господарський стан боржника, а, отже, й про доцільність його фінансового оздоровлення. З метою оперативного інформаційного забезпечення прийняття рішення щодо санації Білоконь Т. М. розроблено експрес-методику оцінки санаційної спроможності підприємства [4]. Санаційна спроможність підприємства визначається його здатністю виробляти конкурентоспроможну продукцію та нарощувати виробничий потенціал, тому для її оцінки необхідно не лише оцінити фінансовий потенціал боржника щодо реалізації санації, але й врахувати його сильні та слабкі сторони, а також вплив зовнішніх факторів на можливість проведення санації. Запропонований підхід передбачає поєднання фінансових коефіцієнтів (коефіцієнт покриття, коефіцієнт забезпеченості власним капіталом, коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості, коефіцієнт автономії, рентабельність продажу цукру, рентабельність всієї діяльності, коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, коефіцієнт оборотності запасів, коефіцієнт оборотності капіталу) і показників оцінки господарської діяльності підприємства (сировинна база, коефіцієнт використання виробничих потужностей, наявність управлінського персоналу та головних спеціалістів, тривалість виробництва, частка вартості палива в собівартості продукції, конкуренція, частка незаявлених вимог кредиторами, можливість стягнення дебіторської заборгованості, наявність пропозицій інвесторів), що дозволяє врахувати специфіку галузі й особливості судового розгляду справи про банкрутство.

Бурлака Ю. М. у своїй роботі запропонувала алгоритми визначення санаційної спроможності сільськогосподарських підприємств, що передбачають здійснення 7–9 етапів аналізу, містять спеціально розроблені типи оцінок і спрямовані на визначення спроможності підприємства оздоровити фінансовий стан з використанням наступних чотирьох механізмів:

перший – відновлення платоспроможності за рахунок наявних коштів, власних резервів, реструктуризації боргів і зовнішньої допомоги;

другий – покриття нагромаджених збитків попередніх періодів шляхом використання основних резервів (санації балансу), фінансової допомоги власників та інших зовнішніх надходжень;

третій – поліпшення майнового стану за рахунок наявних коштів, нагромадження власного капіталу, зовнішніх довго- та короткострокових запозичень;

четвертий – зміцнення фінансової стійкості без і зі зміною структури власності або шляхом залучення позикових коштів [5].

Грешко Р. І. у своїй роботі для оцінки санаційної спроможності підприємств молочної промисловості, пропонує використовувати селекційний відбір показників, що дозволяє визначити їх рівень забезпеченості власним капіталом, ліквідність та платоспроможність, ділову активність, рух грошових коштів та рентабельність [6]. Це дає можливість комплексно відстежити залежність підприємств від кредиторів та інвесторів, рівень автономності й фінансової стабільності, забезпечення виконання поточних зобов'язань і оцінити синхронність грошових потоків підприємств. Для узгодження результатів аналізу окремих аспектів санаційної спроможності та їх узагальнення з метою формування однозначного аналітичного висновку у роботі обґрунтовано доцільність та запропоновано інструментарій інтегральної бальної оцінки санаційної спроможності, в основу якого покладено індикатори, що є найбільш інформативними з точки зору наявності у підприємств роздрібної торгівлі внутрішніх резервів

для здійснення санаційної реструктуризації, а саме: рентабельність активів, коефіцієнт покриття, період оборотності запасів, період оборотності кредиторської заборгованості та показник якості чистих активів.

З метою оцінки санаційної спроможності підприємств-емітентів цінних паперів та перспектив їх розвитку, аналітики пропонують використовувати наступні показники:

- капіталізована вартість акцій, яка визначає ринкову вартість акцій акціонерного товариства;

- віддача акціонерного капіталу – показує темп зростання вкладеного акціонерами капіталу;

- балансова вартість однієї акції, що виступає бухгалтерським підтвердженням забезпеченості кожної емітованої акції капіталом акціонерного товариства;

- співвідношення ринкової і балансової вартості акцій – це узагальнюючий показник, що свідчить про успіх (невдачу) корпорації;

- прибуток на акцію – робить можливим оцінку розмірів доходів, що спрямовуються на споживання і нагромадження й припадають на одну акцію;

- дивідендна віддача акції – показує розмір доходу, що спрямовується на поточне споживання акціонерів, у відношення до ринкової вартості акції;

- коефіцієнт «ціна-дохід» – характеризує зв'язок між ринковою вартістю акції і доходом, що вона приносить. Якщо порівнювати цей показник стосовно акцій кількох підприємств, найбільш фінансово привабливими будуть акції з найменшим коефіцієнтом;

- коефіцієнт платіжності – свідчить, яка частка прибутку спрямовується на виплату дивідендів;

- коефіцієнт забезпеченості привілейованих акцій – дає змогу оцінити забезпеченість привілейованих акцій чистими активами емітента, а отже, визначити ступінь захищеності капіталу інвестора;

- коефіцієнт ліквідності акцій – характеризує можливість продажу акцій конкретного емітента;

- коефіцієнт «пропозиції-попиту» свідчить про співвідношення цін пропозиції та попиту на акції;

- коефіцієнт обігу акцій – дає змогу визначити обсяг обігу акцій конкретного емітента і є різновидом показників ліквідності.

Дана методика враховує стан та перспективи розвитку підприємства-емітента, проте поза увагою залишаються показники, що характеризують їх фінансово-господарський стан. Окрім того, її сфера використання є досить обмеженою через практично несформований фондовий ринок в Україні.

Досить широко представлені інтеграційні зарубіжні та вітчизняні методики оцінки санаційної спроможності, як ступеню глибини фінансової кризи, ймовірності виникнення банкрутства та ін.

У закордонній науковій літературі для оцінки ризику банкрутства й кредитоспроможності підприємств широко використовуються дискримінантні факторні моделі відомих економістів: Альтмана Е., Лиса Р., Тафлера, Тишоу й ін. Але окремі етапи чи аналітичні показники експрес-діагностики, якщо їх використовувати ізольовано — малоінформативні та не дозволяють однозначно оцінювати санаційну спроможність суб'єкта господарювання. Тільки використовуючи їх в комплексі, при їх просторово-часовому зіставленні можна встановити правильний діагноз якості фінансового менеджменту на підприємстві та підготувати обґрунтовані антикризові управлінські рішення.

Подальший розвиток проблем розробки оцінок санаційної спроможності підприємства, його кредитоспроможності, загрози банкрутства пов'язаний з визначенням санаційного потенціалу. Але ці моделі не є поширеними у використанні у зв'язку з тим, що вони знаходяться у стадії становлення, апробації.

Так, Соломянова-Кирильчук К. О. пропонує використовувати методика оцінки фінансової складової санаційного потенціалу, базуючись на принципах методу аналізу ієрархій, а також методів нечіткої логіки [7]. Отримання критерію порівняння зводиться до розрахунку отриманої моделі з використанням мінімально прийнятних показників. Він дорівнюватиме 0,77. Якщо розрахункове значення буде вищим за критерій порівняння, то підприємство має досить високе значення фінансової складової санаційного потенціалу, якщо ж менше, то позиції підприємства дуже слабкі [7].

Інтегральний показник санаційної спроможності представляє Булович Т. В. [8].

Передерієва С. О. [1] пропонує визначати санаційну спроможність на основі показників рейтингової методики ранжування санаційного потенціалу.

Таким чином, сукупність підходів до визначення санаційної спроможності можливо представити у табл. 1.

Таблиця 1

Узагальнення підходів до визначення санаційної спроможності підприємства

Ознака моделі	Автор	Недоліки
1	2	3
Закордонні інтегральні показники діагностики банкрутства та фінансової кризи	Е. Альтман, Дж. Фулмер, Р. Лисс, Тафлер, Спрингейт, Бівер В.	Моделі розроблені на основі даних фінансової звітності, складених переважно за американськими стандартами; на показники діяльності українських підприємств значний вплив мають чинники неекономічного характеру; більшість коефіцієнтів цих моделей по-іншому впливають на фінансовий стан українських підприємств порівняно з розвинутими країнами, і навпаки; пропонувані граничні значення часто недосяжні для вітчизняних підприємств; не враховуються галузеві особливості тощо
Моделі, засновані на комплексі показників	Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства	Висновок обмежено розрахунком декількох важливих фінансових показників, техніці їх розрахунку та оцінці ймовірного банкрутства
	Терещенко О. О.	Методика є досить трудомісткою, вимагає значних витрат часу та високого рівня компетенції санатора. Автором чітко не визначено критеріїв санаційної спроможності підприємства.
	Білоконь Т.М. Багацька К.В.	Використання SWOT-аналізу носить у собі досить високий ризик суб'єктивності отриманого результату.
	Бурлака Ю. М.	Методика є достатньої громіздкою, усунення даного недоліку можливе за рахунок автоматизації запропонованого алгоритму
	Грешко Р. І.	Запропонована система показників характеризує лише фінансовий стан суб'єкта господарювання

Продовження таблиці 1

1	2	3
Вітчизняні інтегральні показники діагностики банкрутства та фінансової кризи	Порядок проведення оцінки фінансового стану бенефіціара та визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики	Визначається лише забезпечення позик, тоді як інші аспекти санаційної спроможності не враховано
	Гриценко Л. Л., Боярко І. М., Губар А. А. Дискримінантна функція Терещенко О.	Не дозволяють однозначно оцінювати санаційну спроможність суб'єкта господарювання
Визначення санаційної спроможності на основі оцінки санаційного потенціалу	Соломянова-Кирильчук К. О. Булович Т. В., Передерієва С. О.	

Так, до визначення санаційної спроможності є три основних підходи:

1) засновані на оцінці комплексу показників [2–6, 9], які у своїй більшості є трудомісткими, вимагають значних витрат часу та високого рівня компетенції санатора, а використання SWOT-аналізу носить у собі досить високий ризик суб'єктивності отриманого результату;

2) закордонні та вітчизняні інтегральні показники діагностики банкрутства та фінансової кризи [2, 11] не визначають саме санаційну спроможність, а тільки глибину фінансової кризи та ймовірність виникнення банкрутства; крім того, кожній із запропонованих моделей властиве суб'єктивне визначення значень окремих вагових коефіцієнтів, як і сам набір коефіцієнтів достатньо розбіжний;

3) визначення санаційної спроможності на основі оцінки санаційного потенціалу [1, 7, 8] не отримало ще розвитку застосування на вітчизняних підприємствах та в період впровадження справи про банкрутство і не дозволяє однозначно оцінювати санаційну спроможність суб'єкта господарювання.

Аналізуючи наведені методики оцінки санаційної спроможності, можна зробити наступні висновки:

1) більшість із наведених методик ґрунтуються на визначенні показників фінансово-господарської діяльності підприємства. Така оцінка є досить інформативною, проте не дає можливості визначити тенденції розвитку підприємства. З метою отримання об'єктивних результатів, санаційну спроможність необхідно визначати систематично, досліджуючи динаміку показників, що характеризують її елементний склад;

2) до уваги здебільшого беруть показники, що характеризують фінансову сферу діяльності підприємства, проте вони є результативними й не дають можливості визначити, що є першопричиною виникнення кризи на підприємстві. З метою оцінки санаційної спроможності слід аналізувати також забезпеченість та ефективність використання усіх факторів виробництва;

3) визначення сильних, слабких сторін підприємства, його можливостей та загроз вимагають високого ступеня ознайомлення із специфікою підприємства, що не завжди є можливим.

ВИСНОВКИ

Таким чином, виходячи з побудови організаційного забезпечення санаційної спроможності, розглядати її необхідно як сукупність поточної оцінки здатності підприємства до виживання та доцільності розвитку у майбутньому. Якщо доцільність розвитку визначається в більшості якісними показниками, то можливість фінансового оздоровлення – кількісним вираженням санаційного потенціалу, а для цього слід врахувати ключові елементи потенціалу, їх кількісні характеристики. В результаті, санаційна спроможність підприємства буде характеризуватися своїм організаційно-аналітичним забезпеченням.

Пропонується наступне визначення організаційно-аналітичного забезпечення санаційної спроможності – це декомпозиція інформаційно-аналітичних зв'язків, що виникають у процесі оцінки доцільності та можливості проведення санаційних заходів.

Оцінка санаційної спроможності в процедурі фінансового оздоровлення підприємства-боржника є інструментом, за допомогою якого можна визначити стан неплатоспроможності підприємства та його здатність подолати кризу, встановити оптимальні фінансові пропозиції стійкого розвитку підприємства для подальшого обґрунтування в плані санації інструментів реалізації.

Отже, необхідною стає побудова системи показників для визначення санаційної спроможності, яка б дозволила адекватно оцінити ситуацію, що склалася на підприємстві, та обґрунтовано прийняти рішення щодо санації або ліквідації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Передерієва С. О. Комплексна оцінка стратегії санації підприємств / С. О. Передерієва // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2012. – № 722. – С. 205–210.
2. Терещенко О. О. Фінансова санація та банкрутство підприємств : навч. посіб. / О. О. Терещенко. – К. : КНЕУ, 2004. – 412 с.
3. Багацька К. В. Проблемні питання визначення санаційної спроможності підприємств / К. В. Багацька // Держава та регіони. – 2005. – № 1. – С. 56–62. – (Серія «Економіка та підприємництво»).
4. Білоконь Т. М. Організаційно-економічний механізм санації підприємств цукрової промисловості: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами» / Т. М. Білоконь. – Київ, 2008. – 16 с.
5. Бурлака Ю. М. Фінансова санація сільськогосподарських підприємств: методологічний та регіональний аспекти [Електронний ресурс] / Ю. М. Бурлака // Збірник наукових праць КНТУ : Економічні науки. – 2010. – Вип. 17. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Npkntu_e/2010_17.
6. Грешко Р. І. Фінансова санація промислових підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата екон. наук : спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / Р. І. Грешко. – Тернопіль, 2008. – 20 с.
7. Соломянова-Кирильчук К. О. Оцінка санаційного потенціалу машинобудівних підприємств / К. О. Соломянова-Кирильчук // Економіка розвитку. – 2009. – № 4 (52). – С. 68–71.
8. Булович Т. В. Управління санаційною спроможністю підприємства як передумова його виживання / Т. В. Булович // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 4, Т. 2. – С. 161–167.
9. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства (у редакції наказу Міністерства економіки України від 26.10.2010 № 1361) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://me.kmi.gov.ua>.
10. Тимош І. М. Організаційно-методичний механізм запобігання банкрутства підприємства / І. М. Тимош // Інноваційна економіка. – 2010. – № 5. – С. 62–65.
11. Порядок проведення оцінки фінансового стану бенефіціара та визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 22.10.2009 N 1234 (з1093-09 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0315-03>.